

ทิศทางการค้า การลงทุนในเมียนมาหลังการเลือกตั้ง

อารียา สุขโต

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

กลุ่มงานบริการวิชาการ 2 สำนักวิชาการ

การรวมตัวกันของประเทศกลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในวันที่ 31 ธันวาคม 2558 หลายประเทศต่างเตรียมตัวเตรียมความพร้อม เพื่อการดึงดูดการลงทุนและการเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจในระดับภูมิภาค ประเทศที่เป็นที่จับตามองของทั่วโลกในการก้าวมาประกาศตัวถึงความพร้อมในการเปิดรับนักลงทุนจากต่างชาติ คือ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา เศรษฐกิจเมียนมาขยายตัวประมาณร้อยละ 6.8 ใน พ.ศ. 2557 ซึ่งถือว่าเป็นหนึ่งในประเทศที่เติบโตรวดเร็วที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, 2557) แต่หลังจากการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2558 ที่ผ่านมา ทำให้นักลงทุนหลายประเทศเฝ้าดูทิศทางของผู้นำคนใหม่ที่จะกำหนดแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ

การเมืองเมียนมา ที่ผ่านมามาตลอด 50 ปี ทหารมีบทบาทผู้นำมาโดยตลอด ไม่เพียงในด้านการเมืองเท่านั้น แต่ยังรวมถึงด้านเศรษฐกิจด้วย ใน ค.ศ. 1974 ได้มีการกำหนดบทบาทของทหารในรัฐธรรมนูญ มีการปกครองแบบพรรคเดียวคือกองทัพ แต่แท้จริงการปกครองในลักษณะดังกล่าวเกิดขึ้นตั้งแต่ ค.ศ. 1962 ที่กองทัพถูกกำหนดเป็นแกนในโครงสร้างการบริหาร โครงสร้างของพลเรือน มีการยึดธุรกิจมาบริหารโดยกองทัพ ซึ่งผลคือไม่ประสบความสำเร็จ ทำให้มาตรฐานการครองชีพของประชาชนตกต่ำ ยากจน การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมไม่ประสบความสำเร็จ มีการจำกัดสินค้าและการนำเข้าทางการเกษตร เพื่อควบคุมราคาสินค้านำมาซึ่งเหตุการณ์ประท้วงครั้งใหญ่ใน ค.ศ. 1988 สันคลอนเสถียรภาพการปกครองโดยกองทัพ ทำให้กองทัพเกิดแนวคิดการปฏิรูปประเทศ มีการประยุกต์เศรษฐกิจระบบตลาดในประเทศ เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

เมื่อมีการร่างรัฐธรรมนูญ ฉบับใหม่แต่ก็ยังไม่ประสบความสำเร็จ จนถึงรัฐธรรมนูญฉบับ ค.ศ. 2008 ที่เป็นฉบับที่ใช้ในปัจจุบัน สิ่งที่เห็นคือ การคลายอำนาจและบทบาทของกองทัพ แต่รัฐธรรมนูญก็ยังกำหนดชัดว่า กองทัพยังเป็นแกนนำในการเมืองระดับชาติอยู่ ปรากฏการณ์ที่เห็นเด่นชัด เช่น การปล่อยตัวนางองซาน ซูจี นักโทษทางการเมืองอื่น ๆ และการอนุญาตให้สามารถดำเนินงานทางการเมืองได้ เกิดการต่อรองทางรัฐสภามากขึ้น เป็นต้น แต่ประธานาธิบดีเต็งเส่ง ก็มีเบื้องหลังคือคนในกองทัพร้อยละ 25 เป็นที่นั่งของทหาร ทุกระดับ โครงสร้างการบริหารยังคงเป็นของกองทัพในทุกระดับทางการเมือง

สภาพเศรษฐกิจ ตั้งแต่ ค.ศ. 1988 มีการเปิดกว้างให้เกิดการลงทุนส่วนใหญ่จะเป็นนักลงทุนรายย่อย และจะเป็นผู้มีส่วนสัมพันธ์กับกองทัพ ส่วนนักลงทุนต่างประเทศจะเป็นการลงทุนในลักษณะสัมปทาน ซึ่งไม่เป็นการสร้างงาน สร้างรายได้ ในทางตรงกันข้ามกลับเป็นการทำลายทรัพยากรเสียส่วนใหญ่ และบริษัทที่ลงทุนมักมีสายสัมพันธ์กับวิสาหกิจของกองทัพ โดยจะได้รับสิทธิพิเศษหลายประการ ทำให้โครงสร้างเศรษฐกิจผูกติดกับกองทัพ ซึ่งสิ่งที่กล่าวมานั้นล้วนเป็นภาพรวมของการบริหารของรัฐบาลทหารของเมียนมาก่อน ค.ศ. 2008

ภายหลัง ค.ศ. 2008 กฎหมายด้านการลงทุนหลายฉบับถูกปฏิรูป หลัง ค.ศ. 2010 บทบาทของกองทัพจะเป็นลักษณะการถ่วงดุล โดยดำรงบทบาทในด้านความมั่นคง เช่น กองทัพมีสิทธิ์จัดการกับปัญหาด้านความมั่นคง ความเป็นเอกภาพของประเทศ ปกป้องรัฐธรรมนูญ แต่ทั้งนี้การบัญญัติบทบาทของกองทัพในด้านความมั่นคง ทำให้สามารถตีความได้กว้างมาก จึงทำให้รัฐบาลใช้เป็นข้ออ้างในการแทรกแซงได้ในทุกกรณี ในทางกลับกัน กองทัพมีสิทธิ์กำหนดบทบาท บทลงโทษ ดูแลกิจการภายในของกองทัพ มีอิสระและอำนาจสิทธิ์ขาดในการปกครองตัวเองโดยปราศจากการแทรกแซง

สภาพเศรษฐกิจการค้าในปัจจุบัน

ภาวะเศรษฐกิจ

ประเทศเมียนมา เป็นประเทศกำลังพัฒนาขั้นต่ำหรือมีรายได้เฉลี่ยต่อคนอยู่ในเกณฑ์ต่ำมาก อาชีพเกษตรกรรมถือเป็นอาชีพหลักของชาวเมียนมา ปลูกพืชประเภทข้าวเจ้า ปอกระเจา อ้อยและพืชเมืองร้อนอื่น ๆ นอกนั้นจะเป็นการทำเหมืองแร่ ภาคกลางตอนบนมีอุตสาหกรรมน้ำมันปิโตรเลียม ภาคเหนือทำป่าไม้สัก ด้านอุตสาหกรรมกำลังมีการพัฒนาอยู่บริเวณตอนล่างของประเทศ เช่น ย่างกุ้ง

เครื่องชี้วัดเศรษฐกิจที่สำคัญ

ตารางที่ 1 เครื่องชี้วัดเศรษฐกิจของประเทศเมียนมา

	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558 (คาดการณ์)
ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP (US\$bn) Current Prices)	56.4	60.29	64.8
ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อหัว (GDP Per Capita (US\$))	868.72	910.35	959.24
อัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP growth (%))	7.5	7.8	7.8
การส่งออกสินค้าและบริการ (Good & services exports (% change))	14.89	21.95	12.27
อัตราเงินเฟ้อ (Inflation (%))	5.8	6.6	6.8
อัตราการว่างงาน (Unemployment Rate (%))	4.0	4.0	4.0

ที่มา: กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ, 2557

ตารางที่ 2 ข้อมูลทางเศรษฐกิจ

อัตราเงินเฟ้อ	ร้อยละ 4.2 (ปีงบประมาณ 2554/2555) ร้อยละ 5.8 (ปีงบประมาณ 2555/2556)
สกุลเงิน	จ๊าด (Kyat) ตัวย่อ MMK
อัตราการแลกเปลี่ยน (ณ พฤษภาคม ปี 2556)	30 จ๊าด = 1 บาท 899 จ๊าด = 1 ดอลลาร์สหรัฐ
อัตราการจ้างงาน	2.5 ดอลลาร์สหรัฐ/วัน หรือประมาณวันละ 75 บาท
สินค้าส่งออกหลัก	ก๊าซธรรมชาติ สิ่งทอ ไม้ซุง
ตลาดส่งออกหลัก	ไทย อินเดีย จีน
สินค้านำเข้าสำคัญ	ชิ้นส่วนอุปกรณ์ไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องจักร อุตสาหกรรม สินค้าแปรรูป สินค้าอาหาร
แหล่งนำเข้าสำคัญ	จีน สิงคโปร์ ไทย

ที่มา: http://www.asean-info.com/asean_members/myanmar_economics.html

รัฐบาลภายใต้การนำของประธานาธิบดี เต็ง เส่ง ได้กำหนดนโยบายชัดเจนที่จะพัฒนาเศรษฐกิจในเมียนมาอย่างต่อเนื่อง โดยแนวทางด้านเศรษฐกิจของรัฐบาลได้แถลงในนโยบายต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2554 คือ 1) ปฏิรูประบบเศรษฐกิจให้เป็นระบบตลาดอย่างแท้จริง 2) มุ่งให้การพัฒนาเศรษฐกิจส่งผลถึงประชาชนระดับรากหญ้า ลดความเหลื่อมล้ำของคนจนและคนรวย ขจัดความยากจนและพัฒนาชนบท 3) การปฏิรูประบบเศรษฐกิจมหภาค ทั้งการค้า การลงทุน การเงิน การธนาคาร 4) เร่งยกระดับภาคอุตสาหกรรมโดยให้ภาคการเกษตรเป็นพื้นฐาน โดยจะเพิ่มสัดส่วนการผลิตภาคอุตสาหกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม (GDP) 5) ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 6) จูงใจต่างชาติให้ลงทุนในเมียนมามากขึ้นและจัดตั้งเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่ต่าง ๆ (สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงย่างกุ้ง, 2555)

นักวิเคราะห์คาดการณ์ว่า เศรษฐกิจเมียนมาจะมีแนวโน้มที่ดีขึ้น หลังจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) เต็มรูปแบบ โดยคาดว่า GDP เมียนมาจะขยายตัวร้อยละ 7.8 ซึ่งหลังปี 2558 เมียนมาจะมีการนำเข้าเพิ่มขึ้นแบบก้าวกระโดดเนื่องจากการเข้ามาลงทุนโดยตรงในเมียนมามากขึ้น ทำให้มีความต้องการสินค้าและวัตถุดิบเพื่อการผลิตมากขึ้นซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการนำเข้าจากจีนและประเทศเพื่อนบ้านเป็นหลัก (กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ, 2557)

เศรษฐกิจ การค้า การลงทุนหลังการเลือกตั้ง

ปัจจุบันประเทศเมียนมาเริ่มมีการเปิดกว้างสำหรับนักธุรกิจ นักลงทุน บางส่วนมีการลงไปแล้วตั้งแต่ ค.ศ. 1997 โดยเมียนมาพยายามเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากไทย สินค้าจากประเทศไทยถูกจัดเป็นกลุ่มสินค้าที่ได้รับการยอมรับในเรื่องคุณภาพมากกว่าสินค้าจากประเทศเพื่อนบ้านประเทศอื่น ๆ แต่ทั้งนี้การทำธุรกิจในเมียนมามีเรื่องที่น่ากังวล เนื่องจากมีการกำหนดสัดส่วนการนำเข้าของสินค้าตามที่รัฐบาลกำหนด แต่หลังการเปลี่ยนแปลง

ค.ศ. 2010 การทำธุรกิจในเมียนมามีความชัดเจนมากขึ้น มีรูปแบบการเปิดประมูลในการลงทุนด้านธุรกิจ มีการแข่งขันที่มากขึ้น การทำธุรกิจมีระบบสัมพันธ์กัน แต่รูปแบบธุรกิจแบบเทรดดิ้งยังไม่เปิดให้นักลงทุนต่างชาติมากนักเพราะพื้นฐานของชาวเมียนมา มีลักษณะแนวคิดชาตินิยม จึงมีการปกป้องธุรกิจรายย่อยของคนเมียนมา มากกว่า นอกจากนี้ยังมีการปรับปรุงกฎหมายหลายฉบับให้เอื้อต่อการลงทุนมากขึ้น ซึ่งต่างชาตินั้นเล็งเห็นทรัพยากรอันอุดมสมบูรณ์ของเมียนมาที่เป็นช่องทางของโอกาสการลงทุน

หากเปรียบเทียบชาติต่าง ๆ ที่เข้ามาลงทุนในเมียนมา ประเทศไทยได้รับการยอมรับด้านการร่วมลงทุน มากกว่าจีน ด้วยประเทศไทยมีความใกล้ชิดสัมพันธ์มากกว่าและเมียนมาเองก็มีมุมมองที่ดีต่อไทยในฐานะประเทศเพื่อนบ้าน ขณะที่มองประเทศจีนในการลงทุนที่เป็นรูปแบบการฉวยประโยชน์จากเมียนมา ดังจะเห็นได้จากการระงับโครงการการลงทุนสร้างเขื่อนกับประเทศจีน แต่ทั้งนี้หลังการเลือกตั้งโอกาสลงทุนในเมียนมา หลังการปฏิรูปทางการเมือง จากมุมมองของนักธุรกิจไม่ว่าจะมีการตกลงในสถานะใดนั้น เมียนมาก็ยังต้องการพัฒนาค่อนข้างมาก แต่จะต้องมีความชัดเจนในเชิงนโยบายมากกว่านี้

ดังนั้นสภาพโดยทั่วไปสำหรับการลงทุนขนาดใหญ่ก็ยังคงชะงักงันอยู่ อีกทั้งบทบาทของนางอองซาน จากพรรคที่ได้รับชัยชนะ ที่เน้นการลดช่องว่างคนรวยคนจน อาจจะมีผลต่อนโยบายส่งเสริมการลงทุนที่สวนทางกับรัฐบาลทหารของอดีตประธานาธิบดีเต็งเส่ง ที่ผ่านมานักธุรกิจเมียนมาเองมีการลงทุนผ่านประเทศสิงคโปร์ และเปิดให้ธนาคารต่างประเทศเข้าไปลงทุน เพื่อสนับสนุนกับประเทศที่เข้าไปเพื่อการลงทุน

โอกาสและทิศทางการลงทุน

หลังจากปี 2554 รัฐบาลมีนโยบายผ่อนปรนต่อนักลงทุนและเปิดประตูทางเศรษฐกิจเพื่อการพัฒนาประเทศ เมียนมาจึงเป็นประเทศเศรษฐกิจใหม่มาแรงที่สุดในภูมิภาคอาเซียน ประกอบกับความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ เหมาะแก่การเป็นฐานการผลิตด้านอุตสาหกรรมมีหลายภาคส่วนของธุรกิจการลงทุนที่รอการพัฒนาและการเรียนรู้จากนักลงทุนต่างชาติ การปิดประเทศตลอดระยะเวลา 50 ปีกับเศรษฐกิจระบบปิด ทำให้เมียนมาต้องเริ่มต้นนับหนึ่งเพื่อการสร้างกำลังคนในการขับเคลื่อนประเทศ ซึ่งลักษณะเด่นทางภูมิศาสตร์ของเมียนมา ก็คือ สามารถเชื่อมโยงภูมิภาคเอเชียใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เข้าด้วยกัน ประกอบกับประเทศจีนซึ่งอาณาเขตที่ติดต่อการค้าชายแดนก็มีความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้น ทำให้เมียนมาเป็นศูนย์กลางที่จะเชื่อมโยงการกระจายสินค้าและบริการไปยังผู้บริโภคกลุ่มใหญ่ จำนวน 2,700 ล้านคน หรือ 1 ใน 3 ของประชากรโลก (ธนาคารไทยพาณิชย์, 2557) อันประกอบไปด้วย จีน อินเดีย บังคลาเทศ ลาวและไทย

หลังจากการปฏิรูปทางเศรษฐกิจและการเมืองอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้นานาชาติทยอยกันยกเลิกมาตรการคว่ำบาตรต่อเมียนมา เช่น 1) การประกาศใช้กฎหมายการลงทุนฉบับใหม่ เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2555 2) การอนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติสามารถลงทุนโครงการได้ร้อยเปอร์เซ็นต์ 3) การให้สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษี (โพสท์ทูเดย์, 2558) โดยรัฐบาลเมียนมาได้วางกรอบการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจระยะ 5 ปี เน้นการพัฒนาหลายด้านไปพร้อม ๆ กัน ด้านเศรษฐกิจจะมุ่งเน้นการพัฒนาระบบการเงิน การธนาคาร ระบบการคลังและภาษี การค้าและการลงทุน การพัฒนาศักยภาพภาคเอกชน โดยเฉพาะอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมและภาคเกษตรกรรม นอกจากนี้ ยังมุ่งพัฒนาด้านสุขภาพและการศึกษา บรรษัทภิบาลและความโปร่งใส ด้าน

โทรคมนาคม ด้านโครงสร้างพื้นฐาน รวมทั้งระบบขั้นตอนการทำงานของรัฐบาลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังมีโครงการรองรับการลงทุนจากต่างประเทศ คือ การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งประกอบด้วยโครงการขนาดใหญ่ 3 โครงการ คือ 1) โครงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย 2) โครงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษติละวา และ 3) โครงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษเจ้าฟ้าว

การลงทุนของประเทศไทยในเมียนมา ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2550/51-2556/57 ผู้ประกอบการไทยส่วนใหญ่เข้าไปลงทุน ประเทศไทยได้เปรียบประเทศเพื่อนบ้านอื่น ๆ ในอาเซียน ตรงที่ความสัมพันธ์ที่ดีของรัฐบาลทั้งสองประเทศ รวมถึงความเชื่อมั่นต่อคุณภาพสินค้าประเภทอุปโภค บริโภคของไทย จึงเป็นโอกาสที่ดีทางการตลาดของไทย โดยเฉพาะกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตร อุตสาหกรรมแปรรูป สัตว์น้ำ การท่องเที่ยว อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน รวมถึงวัสดุก่อสร้างต่าง ๆ เนื่องจากเมียนมาเพิ่งเปิดประเทศ จึงมีการก่อสร้างขึ้นมากมาย และกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภคประเภทอาหารและอาหารแปรรูป (กรมประชาสัมพันธ์, 2558) จึงเป็นโอกาสที่ดีของนักลงทุนที่จะเข้าไปเปิดตลาด โดยประเทศไทยเองมีภาพลักษณ์ของสินค้าและผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพเป็นที่ไว้วางใจ ธุรกิจเหล่านี้จึงเป็นโอกาสทองของไทยที่รัฐบาลไทยควรให้การสนับสนุนด้วย

จุดแข็ง (กรมประชาสัมพันธ์, 2558)

- 1) มีทรัพยากรธรรมชาติอยู่เป็นจำนวนมากและอุดมสมบูรณ์
- 2) ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์สามารถเชื่อมโยงการขนส่งกับต่างประเทศในภูมิภาคเอเชียใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- 3) มีแรงงานจำนวนมากและราคาต่ำ

โอกาส (วุฒิสภา, 2558)

- 1) คนเมียนมานิยมซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคที่ผลิตในประเทศไทย
- 2) มีการลงทุนก่อสร้างศูนย์การค้าเพิ่มขึ้นจำนวนมาก
- 3) ได้รับสิทธิพิเศษทางภาษี (GSP) จากประเทศคู่ค้า
- 4) การพัฒนาพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมและท่าเรือน้ำลึกทวายจะเป็นตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่สำคัญในภูมิภาค

จุดอ่อน

- 1) ไม่มีความพร้อมด้านสาธารณูปโภคพื้นฐาน (Infrastructure) ยังมีไม่เพียงพอและไม่ได้มาตรฐาน
- 2) แรงงานส่วนใหญ่เป็นแรงงานไร้ฝีมือ
- 3) กำลังซื้อภายในประเทศของคนส่วนใหญ่ยังต่ำ
- 4) นโยบายของรัฐบาลไทยและเมียนมายังไม่ชัดเจน
- 5) ระบบการเงินไม่เสถียรภาพ ธนาคารพาณิชย์ในเมียนมาผูกขาดโดยรัฐบาล
- 6) เส้นทางคมนาคมไม่สะดวก
- 7) กฎระเบียบทางการค้ามีการเปลี่ยนแปลงบ่อย

ปัญหาและอุปสรรค

- 1) ความไม่สงบตามแนวชายแดนอันเนื่องมาจากปัญหาชนกลุ่มน้อย เกิดการปิดด่านบ่อยครั้งซึ่งจะส่งผลกระทบต่อขนส่ง ทำให้สินค้าไทยซึ่งเป็นที่นิยมของชาวเมียนมาเกิดภาวะขาดตลาด ตรงจุดนี้จะทำให้สินค้าจากประเทศจีนเข้ามาทดแทน ทำให้ไทยสูญเสียโอกาสในการส่งออกสินค้า
- 2) ระบบสาธารณสุขปภคพื้นฐานยังไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร ยังคงกระจุกตัวอยู่ในเมืองขนาดใหญ่
- 3) ความไม่แน่นอนทางการเมืองและนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจ
- 4) ค่าขนส่งจากชายแดนไทยมีอัตราสูง บางครั้งมีการเรียกเก็บค่าคุ้มครอง
- 5) มีการกำหนดมาตรการทางการค้า เพื่อจำกัดปริมาณนำเข้าและเพื่อแก้ปัญหาการขาดดุลการค้า
- 6) นักลงทุนจากทั่วโลกสนใจลงทุนในเมียนมา ทำให้มีคู่แข่งจำนวนมาก

บทสรุปและข้อเสนอแนะจากการศึกษา

ผู้ทำการศึกษามีความเห็นว่า การทำธุรกิจในเมียนมาจะต้องดูว่ารัฐบาลเมียนมาสนับสนุนธุรกิจประเภทไหน และควรหลีกเลี่ยงการดำเนินการใด ๆ ก็ตามที่ขัดกับรัฐบาลเมียนมาเพราะเมียนมาเพิ่งเปิดประเทศและมีความละเอียดอ่อนด้านการเมืองมาก ดังนั้น การกล่าวถึงการเมืองเป็นอีกสิ่งที่จะต้องระวัง ส่วนสถานการณ์หลังการเลือกตั้งของเมียนมานั้นไม่ว่าฝ่ายไหนจะได้เสียงข้างมากไป หากไม่มีการขัดแย้งถึงขั้นนองเลือดก็เชื่อว่าเศรษฐกิจเมียนมาจะดีขึ้นเนื่องจากความพร้อมด้านทรัพยากรอุดมสมบูรณ์การลงทุนอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ยังมีน้อย เชื่อว่าในระยะแรกนี้จะเป็นการลงทุนด้านสาธารณูปโภคและโครงสร้างพื้นฐาน ทั้งในด้านระบบไฟฟ้า น้ำประปา การขนส่งทางถนน สนามบิน รถไฟและเทคโนโลยีสารสนเทศ ขณะที่กฎระเบียบและการบริการด้านการเงินยังคงเป็นอุปสรรคอยู่ในปัจจุบัน รัฐบาลเมียนมาจึงมีแนวคิดที่จะเปิดโอกาสให้ทุนต่างชาติเข้าพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคในพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อรองรับการเชื่อมโยงและพัฒนาเศรษฐกิจการค้าในระยะต่อไป โดยเฉพาะเมืองทวาย ซึ่งกำลังพัฒนาเป็นโครงการท่าเรือน้ำลึกและนิคมอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ใช้ลักษณะการร่วมทุนจากนักลงทุนทั่วโลกที่ไทยและญี่ปุ่นได้เข้ามาร่วมลงทุนในโครงการสำคัญนี้ด้วย

นอกจากนี้ ปัจจัยด้านแรงงานเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการลงทุนด้านต่าง ๆ ปัจจุบันประเทศเมียนมามีจำนวนประชากรรวมทั้งสิ้น 48 ล้านคน แรงงานจำนวนมากเป็นแรงงานไร้ฝีมือ อันเนื่องมาจากการปิดประเทศเป็นเวลานานของเมียนมา ทำให้แรงงานในประเทศขาดการฝึกฝน ขาดประสบการณ์ดังนั้น แรงงานในระยะเริ่มต้นคงต้องการการเรียนรู้ทักษะด้านการค้า การบริการและการพัฒนาฝีมือแรงงานให้เป็นแรงงานที่มีฝีมือ ซึ่งผู้ประกอบการต้องยอมรับและเตรียมมาตรการกับเรื่องดังกล่าวด้วย ยุทธศาสตร์ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ก็เป็นข้อได้เปรียบของเมียนมาเพราะสามารถเชื่อมโยงการขนถ่ายสินค้าจากตะวันออกกลางและอินเดียไปยังประเทศต่าง ๆ ในแถบทะเลจีนใต้ จะเห็นได้ว่าการพัฒนาตลาดการค้าการลงทุนของเมียนมาหลังการเข้าเป็นสมาชิกอาเซียนจะสูงมาก และขนาดตลาดเมียนมามีขนาดใหญ่ใกล้เคียงกับประเทศไทย โดยไทยสามารถใช้เมียนมาเป็นประตูระบายสินค้าของไทย รวมถึงวางเป้าหมายให้เมียนมาเป็นฐานในการผลิตสินค้าเพื่อการส่งออกในอนาคต จึงเป็นสิ่งที่นักลงทุนไทยต้องเรียนรู้และวางแผนบริหารการจัดการความเสี่ยงต่าง ๆ จนเชื่อมั่นว่าจะเป็นการลงทุนที่เติบโตอย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคตได้ไม่ยาก

บรรณานุกรม

- กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. (2557). ข้อมูลการค้าการลงทุนในเมียนมา. สืบค้น 6 มกราคม 2559 จาก <http://www.fact.fti.or.th/th/>
- กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. (2557). รอบรู้เรื่องการลงทุนในอาเซียน สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา. น. 3. กรมประชาสัมพันธ์. (30 ตุลาคม 2558). โอกาสทองลงทุนใน 'เมียนมา' อุตสาหกรรมผลิต-บริการมาแรง. สืบค้น 16 ธันวาคม 2558 จาก http://www.asean thai.net/ewt_news.php?nid=4814&filename=index
- คณะกรรมการการเศรษฐกิจ การพาณิชย์และอุตสาหกรรม วุฒิสภา . (2558). จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของการไปลงทุน ณ “เมียนมาร์”. สืบค้น 16 ธันวาคม 2558 จาก <http://click.senate.go.th/?p=3957>
- ธนาคารไทยพาณิชย์. (พฤษภาคม 2557). เคล็ดไม่ลับ 10 ข้อที่นักลงทุนไทยควรรู้เกี่ยวกับเมียนมา. ข้อมูลการสัมมนา SCBFIRST เปิดโลก AEC เจาะลึกเมียนมา 360°. สืบค้น 15 ธันวาคม 2558 จาก <http://www.scb.co.th/183723/>
- รอบรู้เศรษฐกิจ ตามติดตลาดโลก. (23 กันยายน 2558). โพสต์ทูเดย์, C1.
- ศุภกานต์ ดำรงปิยวุฒิ. (พฤศจิกายน 2558). ความเห็นนักธุรกิจไทยกับแนวโน้มการลงทุนในเมียนมา. นำเสนอในการสัมมนาวิชาการเรื่องการเลือกตั้ง ความหวัง และการเมืองก้าวถัดไป : จับตาประชาธิปไตยพม่า บนทางแพร่ง. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สถาบันเอเชียศึกษา.
- สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงย่างกุ้ง. (2555). ภาพรวมด้านเศรษฐกิจ. สืบค้น 14 ธันวาคม 2558 จาก <http://www.thaiembassy.org/yangon/th/business/26192-ภาพรวมด้านเศรษฐกิจ.html>